

REDOXNÍ REAKCE

Autor: Mgr. Stanislava Bubíková

Datum (období) tvorby: 27. 2. 2012

Ročník: devátý

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda / Chemie / Chemické reakce

Anotace:

Žáci se seznámí s redoxními reakcemi. V rámci tohoto modulu žáci rozliší oxidaci a redukci, k oběma reakcím uvedou příklady. Vysvětlí pojem oxidační a redukční činidlo a správně přiřadí chemické látky.

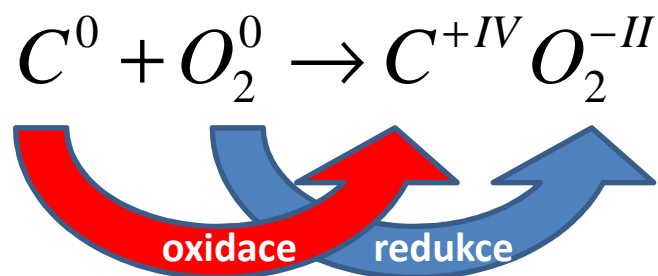
Redoxní reakce

- chemické reakce, při kterých se **mění oxidační čísla** atomů
- současně probíhá **oxidace** a **redukce**
- prvky si mezi sebou vyměňují **elektrony**

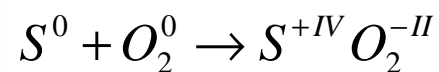

Oxidace

- chemický děj, při kterém se **zvyšuje oxidační číslo prvku**
- látka **předává elektrony** jiné chemické látce
- příklad: **hoření, koroze**

Obr. č. 1: Síra [2] dostupné z:
[http://commons.wikimedia.org/wiki/
File:Granulated_sulphur01.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Granulated_sulphur01.jpg)

hoření síry

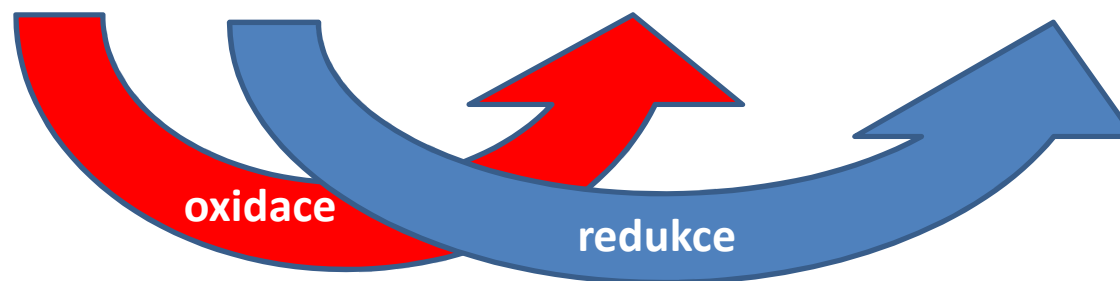
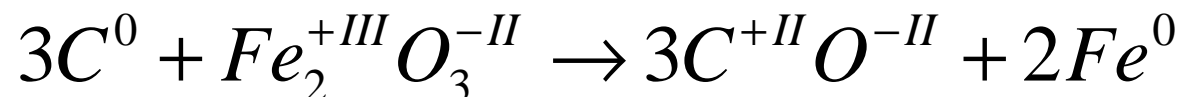

Obr. č. 2: Oxid siřičitý unikající ze sopky na Havaji [3] dostupné z:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sulfur_dioxide_emissions_from_the_Halemaumau_vent.jpg

Redukce

- chemický děj, při kterém se **snižuje oxidační číslo prvku**
- látka **přijímá elektrony** od jiné chemické látky
- příklad: **výroba kovů**

redukce železné rudy koksem (výroba železa):

Obr. č. 3: Surové železo [4] dostupné z:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Castingiron.jpg>

Oxidační činidlo

- látka, která **způsobí oxidaci** jiné látky a sama se při reakci redukuje
- oxidační činidla:
  - **elektronegativní prvky**
    - např. F_2 , O_2 , Cl_2 , Br_2
  - **některé kationty přechodných nekovů**
    - např. Au^{3+} , Ag^+ , Hg_2^{2+} , Co^{3+} , Ce^{4+} , Fe^{3+}
  - **anionty kyslíkatých kyselin**
    - např. MnO_4^- , ClO_4^- , ClO_3^- , NO_3^- , $Cr_2O_7^{2-}$
  - **oxidy prvků s vyššími oxidačními čísly a peroxidy**
    - např. MnO_2 , PbO_2 , H_2O_2 , CrO_3

Obr. č. 4: Koroze [5] dostupné z:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Corroding_iron_machinery_at_old_White_Island_sulphur_mine_2.jpg

Redukční činidlo

- látka, která **způsobí redukci** jiné látky a sama se při reakci oxiduje
- redukční činidla:
  - **málo elektronegovní prvky**
    - např. prvky I. A - III. A skupiny (Na, H₂), některé přechodné kovy (Zn, Fe, lanthanoidy), uhlík
  - **ionty kovů s nízkým oxidačním číslem**
    - např. Cr²⁺, Ti²⁺, V²⁺, Sn²⁺
  - **iontové hydridy, oxidy s nízkým oxidačním číslem**
    - např. LiH, NaH, CaH₂, CO, SO₂

Obr. č. 5: Slévárna [6] dostupné z:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File: Casting1.jpg>

Zdroje

1. BENEŠ, Pavel, Václav PUMPR a Jiří BANÝR. *Základy chemie pro 2. stupeň základní školy, nižší ročníky víceletých gymnázií a střední školy*. Vyd. 3. Praha: Fortuna, 2001, 96 s. ISBN 80-716-8748-0.
2. Granulated_sulphur01.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Granulated_sulphur01.jpg
3. Sulfur_dioxide_emissions_from_the_Halemaumau_vent_.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sulfur_dioxide_emissions_from_the_Halemaumau_vent_.jpg
4. Castingiron.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Castingiron.jpg>
5. Corroding_iron_machinery_at_old_White_Island_sulphur_mine_2.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Corroding_iron_machinery_at_old_White_Island_sulphur_mine_2.jpg
6. Casting1.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Casting1.jpg>